

Artykuł z dnia 12-12-2012

Autor: Marta Dykto

JAK SPORZĄDZIĆ SPIS Z NATURY

Zgodnie z § 27 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26.08.2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (KPiR), podatnicy prowadzący KPiR, obowiązani są do sporządzenia **spisu z natury**:

- ✓ na dzień 1 stycznia,
- ✓ na koniec każdego roku podatkowego,
- ✓ na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego,
- ✓ w razie zmiany wspólnika, zmiany proporcji udziałów wspólników lub likwidacji działalności.

Spis z natury należy wpisać do KPiR również wówczas, gdy osoby prowadzące działalność gospodarczą sporządzają go za okresy miesięczne oraz gdy na podstawie odrębnych przepisów jego sporządzenie zarządził naczelnik urzędu skarbowego.

O zamiarze sporządzenia spisu z natury w innym terminie niż ww. należy zawiadomić w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego w terminie co najmniej 7 dni przed datą sporządzenia tego spisu.

Spisem z natury powinny zostać objęte:

- ✓ **towary handlowe** - wyroby przeznaczone do sprzedaży w stanie nieprzerobionym,
- ✓ **materiały (surowce) podstawowe** - materiały, które w procesie produkcji lub przy świadczeniu usług stają się główną substancją gotowego wyrobu; do materiałów podstawowych zalicza się również materiały stanowiące część składową (montażową) wyrobu lub ściśle z wyrobem złączone (np. opakowania - puszki, butelki) oraz opakowania wysyłkowe wielokrotnego użytku (np. transportery, palety), jeżeli opakowania te nie są środkami trwałymi,
- ✓ **materiały pomocnicze** - materiały niebędące materiałami podstawowymi, które są zużywane w związku z działalnością gospodarczą i bezpośrednio oddają wyrobowi swoje właściwości,
- ✓ **półwyroby** - niegotowe jeszcze produkty własnej produkcji,
- ✓ **produkcja w toku** - wykonywane roboty, usługi przed ich ukończeniem,
- ✓ **wyroby gotowe** - wyroby własnej produkcji, których proces przerobu został całkowicie zakończony, wykonane usługi, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, zakończone roboty, w tym także budowlane,
- ✓ **braki** - nieodpowiadające wymaganiom technicznym wyroby własnej produkcji, całkowicie wykończone bądź też doprowadzone do określonej fazy produkcji; brakami są również towary handlowe, które na skutek uszkodzenia lub zniszczenia w czasie transportu bądź magazynowania utraciły częściowo swą pierwotną wartość,
- ✓ **odpady** - materiały, które na skutek procesów technologicznych lub na skutek zniszczenia albo uszkodzenia utraciły całkowicie swą pierwotną wartość użytkową;

Spis z natury powinien obejmować także towary stanowiące własność podatnika, znajdujące się w dniu sporządzenia spisu poza zakładem podatnika, a także towary obce znajdujące się w zakładzie podatnika. Towary obce nie podlegają wycenieniu, wystarczające jest ilościowe ich ujęcie w spisie towarów z podaniem, czyją stanowią własność.

W razie zawiadomienia naczelnika urzędu skarbowego o likwidacji działalności, spisem z natury należy objąć również wyposażenie.

Spis z natury powinien być sporządzony w sposób staranny i trwały oraz zakończony i zaopatrzony w podpisy osób uczestniczących w spisie.

Spis z natury powinien zawierać co najmniej następujące dane:

- ✓ imię i nazwisko właściciela zakładu (nazwę firmy),
- ✓ datę sporządzenia spisu,
- ✓ numer kolejny pozycji arkusza spisu z natury,

- ✓ szczegółowe określenie towaru i innych składników wymienionych w § 27,
- ✓ jednostkę miary,
- ✓ ilość stwierdzoną w czasie spisu,
- ✓ cenę w złotych i groszach za jednostkę miary,
- ✓ wartość wynikającą z przemnożenia ilości towaru przez jego cenę jednostkową,
- ✓ łączną wartość spisu z natury oraz klauzulę "Spis zakończono na pozycji...",
- ✓ podpisy osób sporządzających spis oraz podpis właściciela zakładu (wspólników).

Szczególne zasady obowiązują przy prowadzeniu:

- ✓ **księgarń i antykwariatów księgarskich** - spisem z natury można obejmować jedną pozycją wydawnictwa o tej samej cenie, bez względu na nazwę i nazwisko autora, z podziałem na książki, broszury, albumy i inne;
- ✓ **działalności kantorowej** - spisem z natury należy objąć niesprzedane wartości dewizowe;
- ✓ **działalności polegającej na udzielaniu pożyczek pod zastaw** - spisem z natury należy objąć rzeczy zastawione pod udzielone pożyczki;
- ✓ **działów specjalnych produkcji rolnej** - spisem z natury należy objąć niezużyte w toku produkcji materiały i surowce oraz ilość zwierząt według gatunków z podziałem na grupy.

Załącznik nr 1 zawiera przykładowy arkusz spisu z natury.

Spis z natury musi być wpisany do księgi według poszczególnych rodzajów jego składników lub w jednej pozycji (sumie), jeżeli na podstawie spisu zostało sporządzone odrębne, szczegółowe zestawienie poszczególnych jego składników. Zestawienie przechowuje się łącznie z księgą.

Zgodnie z § 29 ww. rozporządzenia podatnik powinien wyceniać **materiały i towary handlowe** objęte spisem z natury według:

- ✓ cen zakupu lub nabycia albo
- ✓ cen rynkowych z dnia sporządzenia spisu, jeżeli są one niższe od cen zakupu lub nabycia.

Poszczególne elementy spisu z natury wycenia się:

- ✓ **półwyroby (półfabrykaty), wyroby gotowe i braki własnej produkcji** - według kosztów wytworzenia,
- ✓ **odpady użytkowe**, które w toku działalności utraciły swoją pierwotną wartość użytkową - według wartości wynikającej z oszacowania uwzględniającego ich przydatność do dalszego użytkowania,
- ✓ **niesprzedane wartości dewizowe** - według cen zakupu z dnia sporządzenia spisu, a w dniu kończącym rok podatkowy - według cen zakupu, jednak w wysokości nie wyższej niż kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski w dniu kończącym rok podatkowy, a wartość rzeczy zastawionych - według ich wartości rynkowej,
- ✓ **produkcję niezakończoną** (przy działalności usługowej i budowlanej) - według kosztów wytworzenia, z tym że nie może to być wartość niższa od kosztów materiałów bezpośrednich zużytych do produkcji niezakończonych,
- ✓ **produkcję zwierzęcą** - według cen rynkowych z dnia sporządzenia spisu, z uwzględnieniem gatunku, grupy i wagi zwierząt.

W razie przyjęcia wyceny towarów w kwocie niższej od ceny zakupu lub nabycia albo od kosztów wytworzenia, w szczególności z powodu uszkodzenia, wyjścia z mody, należy przy poszczególnych pozycjach uwidocznić również jednostkową cenę zakupu (nabycia) lub koszt wytworzenia.

Podatnik jest obowiązany dokonać wyceny, w tym wyposażenia objętego spisem z natury, sporządzonym na dzień likwidacji działalności, według cen zakupu.

Podatnik jest obowiązany dokonać wyceny najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zakończenia spisu z natury.

Czynni podatnicy VAT mają obowiązek wyceniać zakupione towary i materiały według **cen netto**, o ile przysługiwało im prawo do odliczenia podatku VAT. Pozostali podatnicy dokonują wyceny według cen brutto.

Źródło:

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26.08.2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2003 r., nr 152, poz.1475 z póź. zm.)

Załącznik nr 1 Wzór arkusza spisu z natury

Strona nr

.....

(nazwa i adres jednostki
inwentaryzowanej /pieczęć firmy)

Arkusz spisu z natury

Rodzaj inwentaryzacji:

.....

Sposób przeprowadzenia:

.....

**Imię i nazwisko osoby materialnie
odpowiedzialnej:**

.....

Skład komisji inwentaryzacyjnej:

(imię, nazwisko i stanowisko służbowe)

.....
.....
.....

Inne osoby obecne przy spisie:

(imię, nazwisko i stanowisko służbowe)

.....
.....
.....

Spis z natury na dzień.....

Spis rozpoczęto dnia o godz.

.....

Spis zakończono dnia o godz.

Lp.	Symbol	Nazwa przedmiotu spisowego	J.m.	Ilość stwierdzona podczas spisu	Cena jednostkowa (w zł i gr)	Wartość (w zł i gr)	Uwagi
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
Razem strona						0,00	

							Strona nr
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
				0	0,00	0,00	
						Razem strona	0,00
						RAZEM	0,00

Spis zakończono na pozycji

Podpis członków komisji
inwentaryzacyjnej:

.....

Podpis osoby odpowiedzialnej
materialnie:

.....

Wycenił: